

Gorbarathyroidedd (cychwynnol): diagnosis, asesiad a rheolaeth gychwynnol

23 Mai 2019

Gorbarathyroidedd: y gofal y dylech ei ddisgwyl

Mae gorbarathyroidedd yn gyflwr lle mae un neu fwy o'r 4 chwarren barathyroid yn y gwddf yn dechrau cynhyrchu gormod o hormon parathyroid. Mae hyn yn codi lefel y calsiwm yn y corff a gall achosi nifer o symptomau megis teimlo'n fwy sychedig na'r arfer, yr angen i basio llawer o ddŵr neu fod yn rhwym. Gellir gwella gorbarathyroidedd drwy lawdriniaeth. Os na fydd llawdriniaeth yn bosibl, gellir lleddfu'r symptomau drwy eu trin â meddyginiaeth. Ond yn aml nid yw gorbarathyroidedd yn cael ei adnabod – fel arfer am ei fod yn cael ei gamgymryd am broblemau eraill neu newidiadau sy'n gysylltiedig ag oedran (mae'n fwy cyffredin mewn pobl dros 50 oed). Heb driniaeth, gall gorbarathyroidedd achosi cymhlethdodau hirdymor fel cerrig yn yr arennau, problemau sy'n gysylltiedig ag esgyrn a chlefyd y galon.

Rydym am sicrhau y bydd y canllaw hwn yn gwneud gwahaniaeth i bobl â gorbarathyroidedd drwy sicrhau'r canlynol:

- mae ymwybyddiaeth well o'r symptomau ac mae gweithwyr iechyd proffesiynol yn gwybod pryd i gynnal prawf ar ei gyfer
- caiff pobl â gorbarathyroidedd eu diagnosio ar unwaith
- mae gan feddygon gyngor clir ar bryd i gynnig llawdriniaeth ar gyfer gorbarathyroidedd a sut i ddefnyddio profion i benderfynu ar y math gorau o lawdriniaeth
- mae pobl yn cael archwiliadau dilynol mor aml ag sydd ei angen, yn dibynnu ar y ffordd y caiff eu cyflwr ei reoli.

Gwneud penderfyniadau gyda'ch gilydd

Caiff y penderfyniadau gorau ynglŷn â thriniaeth a gofal eu gwneud ar y cyd. Dylai eich gweithwyr gofal iechyd proffesiynol roi gwybodaeth glir i chi, trafod eich opsiynau â chi a gwrando'n ofalus ar eich barn a'ch pryderon.

Er mwyn eich helpu i wneud penderfyniadau, ystyriwch:

- Beth sydd bwysicaf i chi – beth rydych am ei gael allan o unrhyw driniaeth?
- Beth sy'n eich pryderu fwyaf – a oes risgiau neu anfanteision i'r driniaeth sy'n peri mwy o bryder i chi na rhai eraill?
- Sut y bydd y driniaeth yn effeithio ar eich bywyd o ddydd i ddydd?
- Beth fydd yn digwydd os nad ydych am gael triniaeth?

Os na allwch ddeall y wybodaeth a roddir i chi, dywedwch hynny wrth eich gweithiwr gofal iechyd proffesiynol.

Darllenwch ragor am [wneud penderfyniadau am eich gofal](#).

Ble y gallaf gael rhagor o wybodaeth?

Mae gan [wefan y GIG](#) fwy o wybodaeth am orbarathyroidedd.

Gall y sefydliad isod roi rhagor o gyngor a chefnogaeth i chi.

- [Parathyroid UK](#), 01342 316315

Nid yw NICE yn gyfrifol am gynnwys y wefan hon.

I rannu profiad o ofal rydych wedi'i gael, cysylltwch â'ch grŵp [Gwarchod Iechyd](#) lleol.

Lluniwyd y canllaw hwn ar y cyd â phobl y mae gorbarathyroidedd wedi effeithio arnynt a staff sy'n eu trin a'u cefnogi. Mae'r holl benderfyniadau yn seiliedig ar yr ymchwil orau sydd ar gael.

ISBN: 978-1-4731-3416-4